

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 763/2016-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. februára 2017 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka, sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Romanom Frnčom, Uralská 11, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 270/2014 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 24 C 205/2013) a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 270/2014 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 24 C 205/2013) p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Košice I prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 270/2014 konať bez zbytočných priťahov.

3. [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice I povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice I je povinný uhradiť [REDACTED] trovy právneho zastúpenia v sume 303,16 € (slovom tristotri eur a šestnásť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Romana Frnča, Uralská 11, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. decembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 270/2014 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 24 C 205/2013).

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

«Sťažovateľ... 18. 6. 2013 podal na Okresnom súde Košice I vyjadrenie vo veci sp. zn. 22P/121/2012, v ktorom vzniesol vzájomný návrh oproti návrhu jeho otca - [REDACTED], ktorý žiadal zrušiť výživné. Sťažovateľ žiadal, aby mu bolo priznané výživné vo výške 200,- Eur mesačne. Veci bola pridelená sp. zn. 24C/205/2013.

Uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 24C/205/2013 zo dňa 2. 8. 2013 bol sťažovateľ vyzvaný na vyjadrenie či súhlasí s rozhodnutím bez nariadenia pojednávania.

K uvedenému sa dňa 16. 8. 2013 sťažovateľ vyjadril... s tým, že nesúhlasí s rozhodnutím bez nariadenia pojednávania.

Následne bolo sťažovateľovi oznámené oznámením súdu zo dňa 31. 10. 2013 nazvaným „Postúpenie veci“, že vec bola postúpená Okresnému súdu Nitra z dôvodu námietky miestnej nepríslušnosti podanej [REDAKOVANÉ].

Dňa 20. 12. 2014 bola sťažovateľovi doručená výzva Okresného súdu Nitra sp. zn. 14C/280/2013 zo dňa 5.12. 2013 spolu aj s predvolaním na pojednávanie, ktoré sa malo konať dňa 18. 2. 2014, v ktorej bol sťažovateľ vyzvaný na predloženie rodného listu, aktuálne potvrdenie o návšteve školy a ďalších žiadanych informácií.

Sťažovateľ na uvedené reagoval vyjadrením zo dňa 24. 1. 2014, v ktorom vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Nitra z dôvodu, že prejednávacia vec predstavovala vzájomný návrh oproti návrhu otca sťažovateľa a teda v zmysle § 89 O.s.p. súd, ktorý konal o pôvodnom návrhu, teda Okresný súd Košice I, mal konať aj o veciach s ňou spojených. ...

... Okresný súd Nitra Upovedomením sp. zn. 14C/280/2013 zo dňa 6. 2. 2014 odročil nariadené pojednávanie z dôvodu vznesenej námietky miestnej nepríslušnosti a taktiež oznámil sťažovateľovi predloženie veci Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o miestnej príslušnosti.

Najvyšší súd SR dňa 25. marca 2014 zaslal Okresnému súdu Nitra odpoveď, že vec mala byť predložená Krajskému súdu v Nitre a vec mu vrátil naspäť.

... Krajský súd v Nitre uznesením sp. zn. 8NcC/23/2014 zo dňa 29. júla 2014, ktoré nadobudlo vykonateľnosť dňa 15. 12. 2014 rozhodol o tom, že miestne príslušným je Okresný súd Košice I. ...

... Okresný súd Košice I predvolaním zo dňa 31. 8.2015 nariadil pojednávanie na deň 27.10.2015. Na predmetnom predvolaní už bola uvedená nová spisová značka, pod ktorou je vec v súčasnosti vedená a to 24C/270/2014.

Sťažovateľ dňa 19. 10. 2015 požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu, že v tom čase sa nachádzal na študijnom pobyte v [REDAKOVANÉ], pričom jeho zdravotné a finančné možnosti neumožňovali sa zúčastniť pojednávania, keďže cestovanie do Košíc bolo náročné - vyžadovalo 3 prestupy, 12 hodín cestovania a išlo o vyše 1000 km cesty. Z toho dôvodu požiadal o nariadenie pojednávania v čase blízkom vianočným sviatkom alebo v druhej polovici mesiaca február 2016, teda v čase, kedy sa bude nachádzať v Košiciach. Súd uvedené akceptoval...

Súd... nariadil pojednávanie na 25.2.2016. Uvedené pojednávanie bolo odročené z dôvodu žiadosti podanej [REDAKOVANÉ], ktorý mal zle stúpiť na nohu a nemal byť schopný chôdze. ...

Ďalšie pojednávanie bolo nariadené na 4. 4. 2016. Uvedené pojednávanie sa neuskutočnilo, keďže súd akceptoval ospravedlnenie [REDAKOVANÉ], ktorý sa ospravedlnil zo zdravotných dôvodov.

Sťažovateľ dňa 24. 5. 2016 podal predsedovi Okresného súdu Košice I sťažnosť v zmysle zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov vo veci sp. zn. 24C/270/2014.

Sťažovateľ dostal odpoveď na svoju sťažnosť, keď mu bolo doručené Oznámenie Okresného súdu Košice I...v ktorom bola sťažnosť hodnotená ako čiastočne dôvodná, keď dĺžka konania mala byť ovplyvnená jednak postupom súdu, ale aj správaním účastníkov konania.

Následne bolo sťažovateľovi doručené Oznámenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 24C/270/2014 zo dňa 12.10. 2016, v ktorom mu súd oznámil, že súdu sa nepodarilo vypočúť... [REDAKOVANÉ], z dôvodu jej práceneschopnosti, preto mala byť požiadaná o písomné vyjadrenie k veci a to do 20 dní.

Konanie teda nebolo doposiaľ právoplatne skončené, pričom neexistuje ani predpoklad, že v blízkej budúcnosti bude, keďže v tejto veci zatiaľ nie je ani nariadené pojednávanie, na ktorom by súd mohol rozhodnúť o veci. ...

... je dôležité upriamiť pozornosť ústavného súdu, že v tejto veci išlo o konanie o výživnom, teda v ktorom sa obzvlášť má dbať na to, aby bola ochrana práv oprávneného, ktorý je odkázaný na výživu povinného, rýchla a účinná. To sa nedá povedať o konaní, v ktorom bol návrh podaný už v lete 2013, pričom do dnešného dňa sa vo veci nekonalo ani jediné pojednávanie a teda je len veľmi malý predpoklad, že konanie bude v skorej dobre skončené. Od začiatku konania teda ubehla doba viac ako troch rokov, za ktorú sa spor podstatne nepriblížil k jeho právoplatnému vyriešeniu. ...

Najväčšie prieťahy v konaní spôsobilo postúpenie veci zo dňa 31.10. 2013 na Okresný súd Nitra, ktoré spôsobilo prieťahy konania až do 15.12.2014, kedy nadobudlo vykonateľnosť uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8NcC/23/2014 zo dňa 29. júla 2014.

Uvedené postúpenie, ktoré malo byť urobené nezákonne - v rozpore s ustanovením § 89 Občianskeho súdneho poriadku, spôsobilo prieťahy vo veci v trvaní viac ako jedného roka.

Následne súd až predvolaním zo dňa 31. 8. 2015 nariadil pojednávanie na deň 27. 10. 2015, teda až po viac ako 8 mesiacoch od vykonateľnosti uznesenia Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8NcC/23/2014 zo dňa 29. júla 2014. ...

Následne v roku 2016 súd síce nariadil viacero pojednávanií či snažil sa vypočúť [REDAKOVANÉ], čo sa mu z dôvodu jeho správania nepodarilo, avšak celý tento proces trval takmer po celý rok 2016, čo nemožno hodnotiť ako efektívny postup súdu. ...

Sťažovateľ uznáva, že krátky prieťah v konaní spôsobil aj on, keď dňa 19. 10. 2015 požiadal o odročenie pojednávania... Uvedené však nemožno sťažovateľovi vyčítať, sťažovateľ o odročenie požiadal bez zbytočného odkladu, keď o ňom dozvedel a danú záležitosť si už v tom čase nevedel zariadiť inak. Navyše sťažovateľ požiadal, aby pojednávanie bol nariadené už v čase vianočných sviatkov, teda o dva mesiace od podania žiadosti. ...

Sťažovateľ považuje za primerané, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie, ktoré odškodní jeho postavenie ako obete porušovania základných ľudských práv. ...

Sťažovateľ sa ako študent vysokej školy, ktorému otec vôbec nehradí výživné, domáha výživného, od ktorého závisí to, či môže zabezpečiť svoje potreby a to najmä vzdelávacie, teda či si bude môcť dovoliť lepšie a kvalitnejšie vzdelanie alebo nie. Súd namiesto toho, aby sťažovateľovi poskytol efektívnu ochranu, koná už od leta 2013 bez nádeje toho, žeby vec smerovala k právoplatnému vyriešeniu. Sťažovateľ preto považuje za primerané, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie vo výške 3.000,- Eur.»

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné právo [REDAKOVANÉ]... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 24C/270/2014, pôvodne vedenom pod sp. zn. 24C/205/2013, porušené bolo.

Okresnému súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 24C/270/2014 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

██████████ priznáva finančné zadost'učinenie v sume 3 000 €..., ktoré je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Košice I je povinný uhradiť ██████████... trovy právneho zastúpenia v sume 303,16 €... na účet advokáta JUDr. Roman Frnčo... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 763/2016-8 z 13. decembra 2016 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie a zároveň vyzval predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k prijatej sťažnosti.

5. Predseda okresného súdu na výzvu ústavného súdu reagoval podaním sp. zn. 1 SprV/627/2016 z 2. januára 2017, v ktorom okrem iného uviedol:

„Konanie v predmetnej veci sa na Okresnom súde Košice I začalo 18.6.2013. Sťažovateľ vystupuje na procesnej strane žalobcu. Žalovaným je ██████████, otec žalobcu. Predmetom konania je návrh na zvýšenie výživného na plnoleté dieťa.

Vec bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie do oddelenia 24C sudkyňi

██████████
Dňa 2.8.2013 súd začal s prípravou pojednávania a odoslal účastníkom konania výzvy a poučenia podľa § 114 Občianskeho súdneho poriadku a žalovanému aj návrh, aby sa k nemu písomne vyjadril.

Žalovaný dňa 22.8.2013 doručil súdu písomné vyjadrenie k návrhu, ktorým namietal dôvodnosť žalobcovho nároku a miestnu príslušnosť Okresného súdu Košice I.

Dňa 31.10.2013 súd postúpil vec z dôvodu miestnej príslušnosti Okresnému súdu Nitra.

Dňa 13.2.2014 Okresný súd Nitru predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky za účelom rozhodnutia o miestnej príslušnosti.

Najvyšší súd vrátil vec Okresnému súdu Nitra s tým, že ak nesúhlasí s postúpením veci má spis predložiť na rozhodnutie Krajskému súdu v Nitre.

Dňa 18.7.2014 bol spis predložený Krajskému súdu v Nitre. Uznesením č. k. 8NcC/23/2014-54 z 29.7.2014 krajský súd rozhodol, že miestne príslušným na prejednanie a rozhodnutie veci je Okresný súd Košice I.

Dňa 22.10.2014 bol spis vrátený Okresnému súdu Košice I.

Prvé pojednávanie vo veci súd nariadil na 27.10.2015. Žalobca požiadal o odročenie pojednávania na február 2016, z dôvodu jeho Študijného pobytu v Poľsku.

Ďalší termín pojednávania súd nariadil na 25.2.2016. Tento termín pojednávania súd na žiadosť žalovaného, odôvodnenú zdravotnými problémami zrušil.

Ďalší termín pojednávania súd nariadil na 4.4.2016. Toto pojednávanie súd zrušil a nariadil výsluch žalovaného dožiadaným Okresným súdom Nitra.

Dňa 11.7.2016 súd urgoval dožiadaný súd o vybavenie dožiadania o výsluch žalovaného.

Dňa 12.10.2016 súd vyzval žalovaného, aby sa podrobne písomne vyjadril k žalobnému návrhu.

Dňa 29.10.2016 žalovaný doručil súdu vyjadrenie k žalobnému návrhu.

Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' sporu, v ktorom je sťažovateľ žalobcom mám za to, že sa jedná o štandardný spor, ktorý bežne prejednávajú sudy prvej inštancie, a preto doterajšia dĺžka konania nie je závislá od skutkovej, resp. právnej náročnosti.

Postup súdu je poznačený nesústredenosťou (zbytočne postúpená vec Okresnému súdu Nitra, zrušenie pojednávania nariadeného na 4.4.2016) a tiež nečinnosťou od 22.10.2014 (návrat spisu z Okresného súdu Nitra) do 27.10.2015 (nariadenie prvého pojednávania).

Pojednávanie nariadené na 27.10.2015 bolo zrušené na žiadosť žalobcu a pojednávanie nariadené na 25.2.2016 bolo zrušené na žiadosť žalovaného. Teda aj v dôsledku správania sa účastníkov konania došlo k predĺženiu konania.

Na základe vyššie uvedeného mám za to, že sťažnosť [REDAKOVANÉ] je čiastočne dôvodná. Pri rozhodovaní o výške finančného zadostučinenia žiadame zohľadniť aj správanie účastníkov konania, za ktoré súd nezodpovedá.“

6. Právny zástupca sťažovateľa k vyjadreniu okresného súdu zaujal stanovisko podaním zo 16. januára 2017, pričom zotrval na podanej sťažnosti. Zároveň si uplatnil trovy právneho zastúpenia v sume 459,33 €.

7. Ústavný súd upustil so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) od ústneho pojednávania v danej veci, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu.

10. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

11. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

12. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku, účinného do 30. júna 2016 (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, a § 117 ods. 1 OSP, z ktorej vyplýva povinnosť sudcu robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplývala z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

13. Podľa čl. 17 Civilného sporového poriadku účinného od 1. júla 2016 (ďalej len „CSP“) súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prierahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

14. Podľa 157 ods. 1 CSP súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jednom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania.

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prierahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa, pričom si zapožičal spis okresného súdu vedený pod sp. zn. 24 C 270/2014.

16. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že konanie o zvýšenie výživného na plnoleté dieťa nie je po právnej stránke zložitá a patrí ku štandardnej rozhodovacej agende všeobecných súdov. Čo sa týka skutkovej stránky veci a faktickej zložitosti, ani túto nemožno hodnotiť ako zložitú.

17. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd pri preskúmaní spisu okresného súdu zistil, že pojednávanie, ktoré sa malo uskutočniť 27. októbra 2015, bolo odročené na 25. február 2016 na základe žiadosti sťažovateľa o odročenie pojednávania z dôvodu študijného pobytu v zahraničí. Ústavný súd považuje za potrebné tiež uviesť, že termín pojednávania bol určený v súlade s požiadavkou sťažovateľa, ktorý uviedol, že v uvedenom čase sa bude nachádzať na Slovensku. Zároveň je potrebné uviesť, že o odročenie pojednávania požiadal sťažovateľ až 7 týždňov po tom, ako mu bolo doručené predvolanie na pojednávanie. Z dôvodov na strane sťažovateľa tak došlo k predĺženiu konania o 4 mesiace.

18. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup samotného okresného súdu. Ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu bol poznačený obdobiami dlhodobej aj krátkodobej nečinnosti, a tiež aj nesústreďenou činnosťou. Konanie na okresnom súde začalo 18. júna 2013. Odporca namietal miestnu nepríslušnosť okresného súdu podaním doručeným 22. augusta 2013, pričom okresný súd na toto podanie reagoval postúpením veci 31. októbra 2013 Okresnému súdu Nitra, teda po uplynutí viac ako dvoch mesiacov. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 NcC 23/2014 z 29. júla 2014 (ďalej len „rozhodnutie krajského súdu“) bolo rozhodnuté, že nesúhlas sťažovateľa s postúpením veci bol dôvodný a že miestne príslušný na rozhodnutie je okresný súd. Spis bol po rozhodnutí krajského súdu vrátený okresnému súdu 22. októbra 2014. Nesústreďeným postupom okresného súdu, ktorého dôsledkom bolo

bezdôvodné postúpenie veci Okresnému súdu Nitra, sa tak konanie predĺžilo o jeden rok a štyri mesiace. Ani po vrátení veci z Okresného súdu Nitra okresný súd nekonal, keď termín pojednávania na 27. október 2015 nariadil až 23. júla 2015, teda okresný súd bol vo veci bezdôvodne nečinný 9 mesiacov. Od 27. októbra 2015 začal okresný súd vo veci konať, avšak pojednávanie nariadené na 27. október 2015 bolo odročené z dôvodov na strane sťažovateľa. Pojednávanie nariadené na 25. február 2016 bolo zrušené zo zdravotných dôvodov na strane odporcu. Pojednávanie nariadené na 4. apríl 2016 bolo odročené z dôvodu žiadosti odporcu, ktorú odôvodnil veľkou vzdialenosťou z miesta bydliska (Nitra) do miesta pojednávania, a tým, že sa nemohol uvoľniť sa z práce. Takéto ospravedlnenie okresný súd akceptoval, a to napriek tomu, že podľa názoru ústavného súdu dôvody uvádzané odporcom nie sú vážnym dôvodom, ktoré by boli dôvodom na odročenie pojednávania. Ústavný súd zároveň konštatuje, že nemožno súhlasiť a schváliť postup okresného súdu, ktorý akceptoval žiadosť odporcu o vypočutie dožiadaním na Okresnom súde Nitra. V dôsledku takéhoto postupu sa nepodarilo dožiadanému súdu odporcu vypočuť, a teda došlo k ďalšiemu zbytočnému a bezdôvodnému predlžovaniu konania. Vzhľadom na to, že odporca doručil 7. septembra 2016 doklad o dlhodobej pracovnej neschopnosti, okresný súd vyzval odporcu listom z 12. októbra 2016, aby odpovedal na otázky okresného súdu písomne. Napriek tomu, že písomné vyjadrenie k veci a odpovede na otázky okresného súdu doručil odporca 4. novembra 2016, okresný súd opätovne vo veci nekonal ďalšie dva mesiace.

19. Je teda zrejmé, že od začatia konania 18. júna 2013 do dňa rozhodovania ústavného súdu, teda po 3 rokoch a 8 mesiacoch, nielenže nebolo vo veci rozhodnuté, ale neuskutočnilo sa ani jedno pojednávanie, čo je vo veci rozhodovania o výživnom neakceptovateľné.

20. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 270/2014 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 24 C 205/2013) došlo k zbytočným priesťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

21. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

22. V súlade s § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd okresnému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 24 C 270/2014 konal bez zbytočných prieťahov.

23. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

24. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

25. Sťažovateľ žiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 000 €. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

26. Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádzal

zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

27. Vzhľadom na okolnosti danej veci zakladajúce namietané porušenie základného práva (doterajšiu dĺžku súdneho konania, dobu priet'ahov okresného súdu v konaní, skutočnosť, že ide o určenie vyživovacej povinnosti) ústavný súd považoval za odôvodnené priznať s'ťažovateľovi finančné zadost'učinenie v sume 2 000 €, ktoré je okresný súd povinný zaplatiť s'ťažovateľovi v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

28. Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania, ktoré vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním s'ťažovateľa advokátom v konaní pred ústavným súdom.

29. Pri výpočte trov právneho zastúpenia s'ťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2016 je 143 € a hodnota režijného paušálu je 8,58 €.

30. S poukazom na výsledok konania vznikol s'ťažovateľovi nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2016 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie s'ťažnosti ústavnému súdu a vyjadrenie k stanovisku okresného súdu) v sume 303,16 € vrátane režijného paušálu (2 x 143 € + 2 x 8,58 €).

31. Ústavný súd nepriznal úhradu trov za stanovisko k vyjadreniu okresného súdu, pretože toto vyjadrenie neobsahovalo žiadne skutočnosti významné pre rozhodnutie ústavného súdu.

32. Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu s'ťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

33. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2017